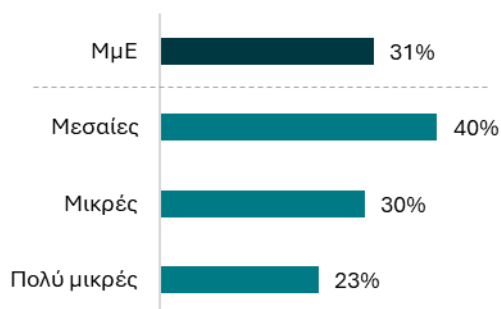

Η τεχνητή νοημοσύνη ως καταλύτης ανάπτυξης για τις ελληνικές επιχειρήσεις

Η τεχνητή νοημοσύνη (TN), που διεθνώς αναγνωρίζεται ως ο επόμενος μεγάλος επιταχυντής παραγωγικότητας, αρχίζει να κερδίζει έδαφος στον ελληνικό επιχειρηματικό χώρο. Σύμφωνα με την τελευταία έρευνα της Εθνικής Τράπεζας για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ήδη 1 στις 3 ΜμΕ έχει έρθει σε επαφή με εργαλεία TN — μια εξέλιξη που δείχνει ότι η τεχνολογία αυτή παύει πλέον να αποτελεί υπόθεση των «λίγων και μεγάλων». Την ίδια στιγμή, όμως, παραμένει μεγάλο το ανεκμετάλλετο δυναμικό, καθώς περίπου 1 στις 2 επιχειρήσεις, παρότι επενδυτικά ενεργή, δεν έχει ακόμη επιχειρήσει να αξιοποιήσει την TN. Η πρόκληση για τις επιχειρήσεις είναι διπλή: πρώτον, να πειστούν ότι η TN τις αφορά, και δεύτερον, να αποκτήσουν τις δεξιότητες που απαιτεί η πρακτική εφαρμογή της. Η ενεργοποίηση αυτού του κρίσιμου — ακόμη τεχνολογικά αδρανούς — τμήματος του επιχειρείν αποτελεί κομβικό στοιχείο για την ελληνική οικονομία, καθώς η ευρύτερη διάχυση της TN, σε συνδυασμό με την ενίσχυση των επενδύσεων, μπορεί να λειτουργήσει ως διπλός καταλύτης για το κλείσιμο του παραγωγικού κενού με την υπόλοιπη Ευρώπη.

Χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης (TN) από ΜμΕ
(% τομέα ΜμΕ)

Πηγή: Έρευνα συγκυρίας ΕΤΕ

Τα επίσημα ευρωπαϊκά στοιχεία καταγράφουν τη στρατηγική χρήση TN από το 6% των ελληνικών ΜμΕ – ποσοστό που πλησιάζει τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (8%), αλλά απέχει ακόμη πολύ από τον ευρωπαϊκό στόχο αξιοποίησης της TN από το 75% των επιχειρήσεων έως το 2030. Προκειμένου να αποκτήσει η εικόνα μεγαλύτερο βάθος, η Εθνική Τράπεζα αξιοποίησε την τακτική της έρευνα πεδίου στις ΜμΕ, διερευνώντας όχι μόνο ποιοι χρησιμοποιούν ήδη TN ως βασικό εργαλείο, αλλά και ποιοι έχουν αρχίσει να πειραματίζονται με σχετικές εφαρμογές. Το αποτέλεσμα είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικό: 1 στις 3 ΜμΕ εμφανίζει ήδη κάποιας μορφής επαφή με εργαλεία TN, έστω και σε μη στρατηγικό ή πρώιμο στάδιο. Η χρήση αφορά κυρίως

απλές εφαρμογές – όπως παραγωγή κειμένου και εικόνας – αλλά 1 στους 3 χρήστες έχει τολμήσει να προχωρήσει και σε πιο σύνθετες χρήσεις, όπως ανάλυση δεδομένων. Η τάση αυτή αποκαλύπτει ένα υφέρπον κύμα τεχνολογικού πειραματισμού, το οποίο μέχρι σήμερα δεν αποτυπωνόταν στα επίσημα στατιστικά.

Το ενδιαφέρον για την TN έχει ιδιαίτερη βαρύτητα, καθώς συνδέεται με μελλοντικά οφέλη που δεν είναι καθόλου αμελητέα: Σύμφωνα με διεθνείς μελέτες, η TN μπορεί να ενισχύσει την παραγωγικότητα κατά 17,5% σε βάθος 20ετίας – περισσότερο από το διαδίκτυο και σχεδόν το μισό από την επίδραση που είχαν τεχνολογίες-ορόσημο όπως ο ηλεκτρισμός ή η ατμομηχανή. Στο σημερινό στάδιο, πάντως, τα αποτελέσματα στις επιχειρηματικές επιδόσεις παραμένουν περιορισμένα: οι χρήστες TN εμφανίζουν πωλήσεις αυξημένες κατά μόλις 1 ποσοστιαία μονάδα, πιθανώς επειδή η χρήση παραμένει πειραματική και όχι ακόμη ενσωματωμένη στον πυρήνα της παραγωγικής διαδικασίας. Πέρα από αυτή την ελπιδοφόρα ένδειξη, η έρευνά μας φανερώνει δύο ουσιαστικά ευρήματα:

- ✓ Πρώτον, το πιο δυναμικό τμήμα του τομέα είναι αυτό που έχει ήδη στραφεί στην TN. Πρόκειται κυρίως για επιχειρήσεις με εξωστρεφές και επενδυτικό προφίλ, που πρωτοπορούν και δοκιμάζουν νέα τεχνολογικά εργαλεία. Αν τα προσδοκώμενα οφέλη της TN στην παραγωγικότητα επιβεβαιωθούν, το χάσμα επιδόσεων ανάμεσα σε αυτές και το υπόλοιπο του τομέα ενδέχεται να διευρυνθεί σημαντικά.

Λόγοι μη χρήσης τεχνητής νοημοσύνης (% ΜμΕ χωρίς χρήση ΤΝ)

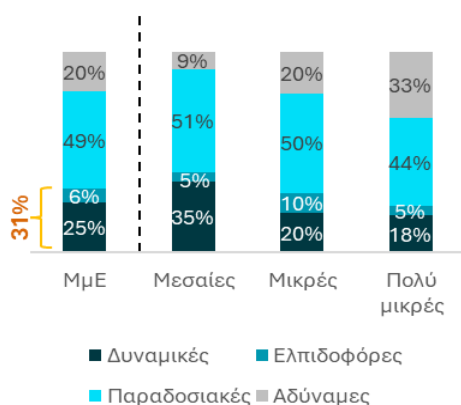

Πηγή: Έρευνα συγκυρίας ΕΤΕ

50% ταχύτερα με τη χρήση εργαλείων παραγωγικής ΤΝ.

Έχοντας διαπιστώσει την ανάγκη για επαρκή αξιοποίηση των δυνατοτήτων της τεχνητής νοημοσύνης, σημαντικό είναι να τονιστεί ότι η ΤΝ είναι ενισχυτική τεχνολογία η οποία ενσωματώνεται στην παραγωγική διαδικασία και δεν την αντικαθιστά. Συνεπώς, το πρώτο ζητούμενο για την αύξηση της παραγωγικότητας εξακολουθεί να είναι η ενίσχυση των κεφαλαιακών επενδύσεων, και ειδικότερα η κάλυψη του επενδυτικού κενού της Ελλάδας έναντι της ΕΕ, το οποίο παραμένει της τάξης του 32%. Σε αυτό το πλαίσιο, ενδιαφέρον παρουσιάζει η χαρτογράφηση του τομέα των ΜμΕ ως προς τη διάθεσή τους να αξιοποιήσουν αυτούς τους δύο βασικούς επιταχυντές παραγωγικότητας: τις επενδύσεις και την ΤΝ. Βάσει της έρευνάς μας, διακρίνουμε 4 κατηγορίες επιχειρήσεων:

Αξιοποίηση ΤΝ και επενδυτική διάθεση (% τομέα ΜμΕ)

Πηγή: Έρευνα συγκυρίας ΕΤΕ

✓ Δεύτερον, η αποχή ενός μεγάλου μέρους των επιχειρήσεων από τη χρήση ΤΝ δεν οφείλεται κυρίως σε κόστη ή ρυθμιστικά εμπόδια, αλλά σε βαθύτερους γνωστικούς φραγμούς. Η έρευνα καταγράφει ότι περίπου το μισό του τομέα των ΜμΕ θεωρεί πως η ΤΝ δεν είναι χρήσιμη για τη δική του επιχείρηση. Επιπλέον, 1 στις 4 επιχειρήσεις δηλώνει αδυναμία αξιοποίησης λόγω έλλειψης σχετικών δεξιοτήτων. Τα ευρήματα αυτά δείχνουν πως η βασική πρόκληση για την ευρύτερη διάδοση της ΤΝ είναι η ενημέρωση και η κατάρτιση. Είναι ιδιαίτερα πιθανό η εντύπωση περί «μη χρησιμότητας» να οφείλεται κυρίως σε άγνοια των δυνατοτήτων της ΤΝ, καθώς εκτιμάται ότι περίπου 30% των επιχειρηματικών διαδικασιών θα μπορούσε να εκτελείται (χωρίς υποβάθμιση ποιότητας) κατά

✓ Δυναμικές επιχειρήσεις (25% του τομέα): Συνδυάζοντας ενεργή επενδυτική στρατηγική και ταυτόχρονη αξιοποίηση εργαλείων ΤΝ, βρίσκονται ήδη σε τροχιά τεχνολογικού μετασχηματισμού.

✓ Ελπιδοφόρες περιπτώσεις (6%): Μπορεί να μην επενδύουν συστηματικά (κυρίως λόγω οικονομικών πιέσεων), αλλά έχουν κάνει τα πρώτα βήματα στη χρήση ΤΝ, δείχνοντας έτσι προθυμία να συμμετάσχουν ενεργά στις εξελίξεις.

✓ Παραδοσιακοί επενδυτές (49%): Διαθέτουν επενδυτική δραστηριότητα, κυρίως σε υποδομές και εξοπλισμό, αλλά δεν έχουν ακόμη πειραματιστεί με ΤΝ. Καθώς στοχεύουν στρατηγικά στη βελτίωση της παραγωγικότητας, αποτελούν φυσικούς αποδέκτες της τεχνολογίας, υπό την προϋπόθεση σωστής ενημέρωσης.

✓ Αδύναμες επιχειρήσεις (20%): Καθώς ούτε επενδύουν ούτε αξιοποιούν την ΤΝ, δεν φαίνεται γενικά να αναγνωρίζουν την ανάγκη για αλλαγή, αποτελώντας έτσι το πιο «στατικό» τμήμα του τομέα.

Συνοψίζοντας, το πιο ενθαρρυντικό εύρημα της ανάλυσης είναι ότι το 80% των ελληνικών ΜμΕ έχει ήδη εκδηλώσει διάθεση να εξελιχθεί: είτε επενδύει, είτε πειραματίζεται με τεχνολογίες ΤΝ, είτε κάνει και τα δύο. Με σωστή ενημέρωση για τις δυνατότητες της ΤΝ και εκπαίδευση στις απαραίτητες δεξιότητες, μεγάλο μέρος αυτού μπορεί να περάσει από την πρόθεση στην πράξη. Αν η τάση αυτή εδραιωθεί, η Ελλάδα θα μπορούσε να προσεγγίσει τον ευρωπαϊκό στόχο για χρήση ΤΝ από το 75% των επιχειρήσεων έως το 2030. Η επίτευξη αυτού του στόχου, σε συνδυασμό με τη σταδιακή εμπέδωση μιας πιο ώριμης επενδυτικής κουλτούρας, μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης για την ενίσχυση της παραγωγικότητας — και τελικά, για τη συρρίκνωση του παραγωγικού χάσματος που χωρίζει την Ελλάδα από την υπόλοιπη Ευρώπη.

Η μελέτη μπορεί να ανευρεθεί στην ιστοσελίδα του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας, στην ενότητα Μελέτες και Οικονομικές Αναλύσεις (Κατηγορία Ελληνική Επιχειρηματικότητα): <https://www.nbg.gr/el/omilos/meletes-oikonomikes-analuseis/reports/inv-2025h1>

Αθήνα, 10 Ιουλίου 2025